

OB ODPRTJU PRENOVLJENEGA PETERLINOVEGA PAVILJONA[†]

Danes predajamo v uporabo Peterlinov paviljon, objekt, ki zajema Veliko fizikalno predavalnico, Malo fizikalno predavalnico in prostore, kjer pripravljamo in hranimo fizikalne eksperimente, namenjene predavanjem iz fizike.

Prof. dr. **Anton Peterlin** se je zavedal, da iz republiškega proračuna ne bo mogel dobiti dodatnih sredstev za prostorsko in tehnično izboljšanje študija in pouka fizike na univerzi. Zato je našel zanj značilno rešitev iz zagate. S Kidričevim privoljenjem je vključil gradnjo današnjega Peterlinovega paviljona v okvir sprejetega projekta gradnje Fizikalnega instituta SAZU, ki ga je financirala takratna zvezna vlada.

Tretjega novembra leta 1953 je bila predana v uporabo ta predavalnica, ki danes nosi ime po njenem pobudniku Antonu Peterlinu. V tej stavbi že od začetka izvajamo predavanja iz osnovnih kurzov fizike za študente naravoslovnih ter tehniških fakultet.

Ob odprtju leta 1953 je A. Peterlin dejal: *Nova zgradba obsega poleg velike predavalnice za 350 slušateljev še manjšo predavalnico za specialna predavanja višjih letnikov, posebne prostore za praktične vaje študentov ter garderobe in stranske prostore. Namenjena pa je predavanjem iz fizike in matematike tako za slušatelje univerze kakor tudi za tehnike. Po načinu gradnje in celotni opremi je to najmodernejša predavalnica ne le v Ljubljani, temveč v vsej državi. V njej bo mogoče organizirati pouk na res sodoben način in čim bolj ekonomično.*

Pri projektiranju se Peterlin ni zanašal le na arhitekta, temveč se je pri zamisli zgledoval po takratnih sodobnih predavalnicah v Baslu in Zürichu. Tja je celo poslal na ogled demonstratorja in elektrotehnika **Davorina Tomažiča**.

V vseh letih po dograditvi predavalnice je Oddelek za fiziko (OF) iz lastnih sredstev skrbel za vzdrževanje in posodabljanje zbirke fizikalnih eksperimentov, ki jih je kakih 4000. Pri izbiri in posodabljanju zbirke smo pogosto upoštevali želje uporabnikov drugih članic Univerze v Ljubljani (UL). Prav

[†]Iz nagovora predstojnika Oddelka za fiziko FMF prof. dr. Janeza Bonče ob odprtju prenovljenega Peterlinovega paviljona 29. maja 2009.

tako smo s pomočjo dveh tehnikov skrbeli za tehnično podporo učiteljem Fakultete za matematiko in fiziko (FMF) kot tudi drugih fakultet.

Kljub rednim vzdrževalnim delom, ki so bila financirana izključno iz lastnih sredstev OF FMF, so se v zadnjem času pokazale bistvene strukturne napake na objektu. Prostori Male fizikalne predavalnice ter pripravljavnice so se začeli pogrezati, pokale so stene. Objekt bi lahko v kratkem postal z varnostnega vidika neuporaben, grozila je izguba dovoljenja za opravljanje pedagoške dejavnosti v njem.

Zato je FMF v letu 2007 zaprosila službo za investicijska dela na UL za pomoč pri sanaciji objekta ter iz lastnih sredstev krila pripravo projektne dokumentacije. Projekt prenove je sestavil arhitekt **Boris Volk** ob upoštevanju naslednjih arhitekturnih smernic:

- Ojačanje statike objekta tako, da ustreza aktualnim predpisom o protipotresni gradnji;
- ohranitev prvotne zunanje arhitektonske zasnove objekta ter, kolikor je bilo mogoče, smiselna ohranitev prvotne oblike pri zasnovi notranje

opreme;

- sledenje osnovnemu namenu predavalnice: prikaz fizikalnih poizkusov. V ta namen sta obe predavalnici opremljeni s številnimi električnimi priključki, potrebnimi za izvedbe fizikalnih poizkusov, kot tudi s sodobno avdio- in videotehniko.
- uporaba trajnih materialov; objekt je v skoraj nespremenjeni obliki z zglednim vzdrževanjem služil osnovnemu namenu več kot 50 let.
- obnova vse električne, vodovodne ter plinske instalacije in zunanje podobe objekta.

Za izvedbo projekta je bilo v različnih fazah zaslužnih veliko ljudi. UL ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo sta prispevala finančna sredstva. Potrebno je bilo sodelovanje Univerze, Ministrstva in Instituta Jožef Stefan (IJS). Pomemben je bil tudi prispevek zaposlenih na fakulteti. Pohvalo zasluži celotna ekipa projektantov, izvajalcev ter nadzornikov. Posebej smo hvaležni projektantu arhitektu **Borisu Volku** za razumno upoštevanje naših posebnih želja. Izkazal je obilico potrpljenja pri vključevanju naših želja v smiselno celoto.

Relief je oblikovala kiparka **Neža Jurman** pod vodstvom prof. **Matjaža Počivavska**, ki je razpisal natečaj, na katerem so sodelovali študenti Akademije za likovno umetnost. Posebna zahvala gre tudi doc. dr. **Primožu Zihlerlu**, ki je dal idejo za postavitve spominskega obeležja prof. Peterlinu ter tudi poskrbel za izvedbo.

Za konec želim poudariti, da je fizika tako pridobila v uporabo sodobno opremljeno predavalnico, ki zadošča svetovnim standardom za fizikalne predavalnice. Predavalnica ne bo koristila le študentom FMF temveč vsem študentom naravoslovnih in tehniških fakultet, ki bodo v njej poslušali predavanja. Sodobno opremljena predavalnica je morda tudi priznanje za velik prispevek FMF na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti UL. Pred dvema letoma smo znatno pripomogli k uvrstitvi UL na seznam 500 najboljših svetovnih univerz, merjeno po šanghajski lestvici. Fakulteta za matematiko in fiziko je prispevala približno 30 odstotkov celotne bere znanstvenih del na UL. To je približno šestkrat toliko, kot znaša njena relativna udeležba v proračunu UL. Zahvaljujem se tudi IJS, ki je kot lastnik odobril obnovo paviljona. Pri tem ne morem mimo dejstva, da so nadpovprečni raziskovalni dosežki mnogih kolegov s FMF tudi posledica tesnega sodelovanja med IJS ter FMF.